

El Manifest pel valencià a l'Església

Dv, 26/03/2021 per Josep-Miquel Bausset

[Del santuari estant](#)

Com a fruit de la renovació que va néixer amb el Concili Vaticà II (sobretot amb la Constitució *Sacrosanctum Concilium*), el 1965, ara fa 56 anys es donà a conèixer el [manifest](#): *“Més de 20.000 valencians seguint les directrius del Concili Vaticà II, demanen l’ús de la seua llengua als actes religiosos”*.

Els més de 20.000 signants d’aquest manifest, demanaven a l’Autoritat Eclesiàstica que *“en totes les comarques de parla valenciana de l’Arxidiòcesi, siga adoptada la llengua materna en els actes litúrgics on siga autoritzat l’ús dels idiomes vernacles”* i també en *“l’ensenyança del catecisme i la predicació”*.

Entre els més de 20.000 signats, el manifest de 1965 (imprès a la impremta de l’amic Francesc Ferrer Pastor), comptava amb les adhesions de Joaquim Maldonado, els escriptors Josep Ernest Martínez Ferrando, Joan Francesc Mira, Santiago Bru Vidal, Maria Beneyto, Martí Domínguez, Jordi Valor, Joan Valls, Nicolau Primitiu i Enric Valor; el Director del Secretariat Diocesà de Cursets de Cristiandat, Robert Moròder, el metge Vicent Peset Llorca, el cantant Raimon, el president de Lo Rat Penat, Joan Segura de Lago, els periodistes Francesc Soriano Bueso, Vicent Ventura i Francesc de P. Burguera, els professors Josep Iborra, Josep Lluís Bausset, Miquel Tarradell, Manuel Sanchis Guarner i Joan Reglà, l’escultor Andreu Alfaro o els compositors Joaquim Rodrigo, Matilde Salvador i Vicent Garcés. També van ser diverses les associacions que van signar aquest manifest demanant la nostra llengua a l’Església, com l’Ateneu Mercantil i l’Ateneu Marítim de València, els Lluïsos de Vila-real, el Centre Excursionista de Castelló, els Carmelites Descalços d’Onda i el Franciscans de Cocentaina.

44 anys més tard d’aquell manifest, en el monogràfic de la revista Saó de desembre de 2009, el bisbe Rafael Sanus escrivia: *“Sembla que l’ús del valencià en la litúrgia s’ha convertit en un problema que hem aparcat en la cuneta, esperant que es podrisca per si mateix amb el pas del temps. Gravíssim error”*. El bisbe

Sanus tenia l'esperança de trobar una solució *“relativament fàcil”* a aquest tema i per això animava els altres bisbes del País Valencià a introduir la nostra llengua a l'Església. I ple de sentit comú, el bisbe Rafael Sanus es preguntava: *“Per què els bisbes no oficialitzen d'una vegada el que és normal, des de fa temps, a nivell de carrer?”*. I s'escandalitzava de l'actitud (que encara continua) de la jerarquia valenciana: *“¿És que volen continuar la política lingüística dels temps de Franco?”*.

El bisbe Sanus creia que amb la creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, (AVL) l'arquebisbe Carlos Osoro, definitivament, podia solucionar la qüestió del valencià a l'Església, tot i que el bisbe Sanus també reconeixia que, *“alguns dels seus més pròxims col·laboradors (de l'arquebisbe Osoro) estan aconsellant-lo malament”*. Com escrivia el bisbe Sanus, l'AVL va fer la traducció dels textos litúrgics i *“quan es van acabar els treballs, l'AVL els va presentar a qui corresponia i ni tan sols van rebre per escrit (l'AVL) “l'acusat de recepció”*. Així s'explica perquè els textos litúrgics de l'AVL dormen, des de fa 4 o 5 anys (l'article del bisbe Sanus és de 2009) *en alguns calaixos del Palau Arquebisbal*”. Per això el bisbe Rafael Sanus acabava el seu text adreçant-se als bisbes del País Valencià amb aquesta pregunta: *“¿Els nostres bisbes volen continuar l'exemple d'indiferència i de menyspreu a la nostra llengua que va caracteritzar sempre monsenyor García Gasco?”*. Desgraciadament, pel que es veu, (després de 12 anys de l'article del bisbe Sanus), sembla que sí!

Cal recordar que en l'enterrament de mossèn Antoni Sanchis, presidit per l'arquebisbe Osoro, va fer l'homilia el bisbe Rafael Sanus, que va lloar l'amor a la llengua de mossèn Sanchis, i aprofità l'ocasió per comprometre públicament l'arquebisbe Carlos Osoro en l'oficialització del valencià. Osoro va acceptar el repte i es va comprometre a introduir el valencià a l'Església. El resultat? Res de res.

De tant en tant, els quatre bisbes del País Valencià (el de València, el de Sogorb-Castelló, el d'Oriola-Alacant i també el de Tortosa), amb els seus auxiliars, solen reunir-se per estudiar algun tema d'actualitat. Mai, almenys no s'ha fet públic, els bisbes valencians han fet una reflexió sobre perquè la nostra llengua és exclosa de l'Església, 56 anys després que el Vaticà II recomanés l'ús de les llengües vernacles a la litúrgia.

56 anys després del manifest, *“Més de 20.000 valencians demanen l'ús de la llengua als actes religiosos”*, ens trobem igual que aleshores, amb el menyspreu de la jerarquia eclesiàstica valenciana per la llengua del nostre País. Una llengua que només s'utilitza per als Miracles de Sant Vicent, per a la missa del dia del patró del País Valencià i per a poca cosa més i que és exclosa de les webs dels bisbats valencians i dels seminaris. Així es nota l'estima que els nostres pastors tenen per la cultura dels valencians.

Al llarg dels segles, l'Església valenciana ha demostrat, amb el seu menyspreu per la nostra llengua, el genocidi que ha perpetrat contra el valencià, arraconant la llengua de Sant Vicent i prohibint que entre als nostres temples.

Després del manifest de 1965, el 29 de juny de 2009, 60 preveres van enviar una carta a l'arquebisbe de València, Carlos Osoro, demanant la llengua a l'Església. Sé per un prevere amic, que l'arquebisbe Osoro va dir una vegada que si volien el valencià a la litúrgia, haurien de demanar al nunci un bisbe valencià. i malgrat els seus bons propòsits al principi d'arribar a València, no va moure un dit per

introduir la nostra llengua a l'Església. Posteriorment, l'11 de juny de 2010, els preveres van enviar la carta que havien escrit a l'arquebisbe Osoro, als altres bisbes del País Valencià, sense cap resultat. Finalment, el 29 de juny de 2016, [152 preveres](#) ens vam adreçar al nou arquebisbe de València, Antonio Cañizares, per demanar una vegada més, la introducció del valencià a l'Església. El resultat de les cartes ha estat nul, ja que els bisbes valencians continuen prohibint la nostra llengua a l'Església.

I encara que el [número 107 del "Plan Diocesano de Evangelización"](#), aprovat per l'assemblea diocesana reunida a la catedral de València (sota la presidència del cardenal Cañizares) demanà "*fomentar el uso del valenciano en la liturgia, como cauce de evangelización enraizado en nuestra cultura*", així com promoure "*la edición de los libros litúrgicos en valenciano*", la jerarquia valenciana no ha fet cap cas del que va aprovar l'assemblea diocesana. Cal recordar a més, que prohibint la nostra llengua a la litúrgia, els bisbes valencians ignoren i menyspreen l'Estatut d'Autonomia del País Valencià i la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià pel que fa a l'oficialitat de la nostra llengua.

56 anys després d'aquell manifest, el Grup Cristià del Dissabte ha donat a conèixer un Manifest per reivindicar el valencià a l'Església del País Valencià. Aquest Manifest demana als bisbes del País Valencià, un dret tan bàsic com poder celebrar la nostra fe en la nostra llengua.

El Manifest promogut pel Grup Cristià del Dissabte, ens recorda que el 1756 l'arquebisbe de València, Andrés Mayoral, prohibí l'ús del valencià a l'Església i per això, des d'aleshores "*no podem parlar amb Déu amb la llengua dels nostres pares*". Per això, "*fa 265 anys d'una anomalia esquizofrènica que ens obliga a deixar la llengua per parlar amb Déu*".

El Manifest recorda el Vaticà II, que obrí "*una esperança d'introduir l'ús del valencià a la litúrgia*", per mitjà de la Constitució Sacrosanctum Concillium. I és per això que el Grup Cristià del Dissabte ha promogut aquest Manifest. Cal recordar que aquest Grup, el 2007, ja va presentar un document on tornava a demanar la desautorització de la desfeta provocada per l'arquebisbe Mayoral.

El Manifest del Grup Cristià del Dissabte, per mitjà d'aquests cinc punts, demana:

1. *Que siguen editats els llibres litúrgics, catecismes i altres textos, en valencià segons les normes de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua.*
1. *Que s'introduïsquen als seminaris i casses de formació religioses, cursets per a coneixement de la història, cultura i llengua valencianes.*
1. *Que es promoga l'aprenentatge del valencià per a l'adquisició de la competència lingüística per a tots els preveres de les diòcesis valencianes.*
1. *Que els bisbes valencians facen una pastoral col·lectiva per a promulgar, en un temps prudencial, celebrar almenys una Eucaristia en valencià en cada parròquia i altres llocs de culte de les comarques valencianoparlants, els diumenges i festes.*
1. *Que els bisbes facen suggeriment a les comarques castellanoparlants, com a signe d'unió o pertinença d'utilitzar el valencià en alguna pregària, cant o monició.*

Demandar el valencià a l'Església ens manté en comunió amb la fidelitat dels mossens Vicent Faus, Francesc Gil, Vicent Micó, Vicent Ribes, José Enrique Sala, Antoni Sanchis i Vicent Sorribes, preveres capdavanters en la defensa del valencià a la litúrgia, amb el jesuïta Francesc de Borja Banyuls i amb els laics Cristòfor Aguado, Andreu Alfaro, Francesc Burguera, Martí Domínguez, Francesc Ferrer Pastor, Robert Moròder, Nicolau Primitiu, Joan Reglà, Matilde Salvador, Manuel Sanchis Guarner, Enric Valor o Vicent Ventura, que ja ens han deixat.

Aquest nou manifest adreçat als nostres bisbes, està obert perquè milers i milers de valencians el puguem signar, demanant que (finalment), Pentecostès arribi a la nostra Església i d'una vegada per totes, l'Església valenciana utilitzi nostra llengua, per passar així d'una Església colonitzadora a una Església inculturada i encarnada en la realitat del poble que serveix. A dia d'avui s'hi ha adherit 26 entitats i més de 400 persones a títol individual.